

LUNDS UNIVERSITET

Juridiska fakulteten

YTTRANDE

2017-10-09

Dnr V 2017/1158

1

Justitiedepartementet

Juridiska fakultetsstyrelsen

Docent Vilhelm Persson

Docent Bengt Lundell

Remiss: Meddelarskyddslagen

Ju2017/04519-1

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av docenterna Vilhelm Persson och Bengt Lundell.

Utredningen har haft i uppdrag att se över och analysera behovet av stärkt meddelarskydd för privatanställda i verksamheter som är helt eller delvis offentligt finansierade. Detta har resulterat i förslag om att utvidga tillämpningsområdet för lagen (2017:151) om meddelarskydd i vissa enskilda verksamheter till ett antal olika former av kollektivtrafik.

I sitt remissyttrande inför den lagen avstyrkte fakultetsstyrelsen utredningens förslag med motiveringen att regleringen bör ske på annat sätt, där ett antal frågor som rör offentligt finansierad verksamhet regleras i ett sammanhang (yttrande den 8 juli 2014, Dnr V 2014/460). Bland annat anfördes följande:

”Betänkandet behandlar ett angeläget problem. Det finns ett klart allmänt intresse att möjliggöra insyn i användningen av offentliga medel. Vad gäller rent offentlig verksamhet det vill säga sådan som bedrivs av kommun eller stat eller av enskilda organ där kommunerna har bestämmande inflytande finns både insyn via offentlighetsprincipen och ett meddelarskydd. För organ som räknas upp i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (OSL) gäller offentlighetsprincipen. Enligt fakultetsstyrelsens uppfattning är offentlighetsprincipen, meddelarskyddet och det särskilda skyddet för yttrandefriheten som finns i tryckfrihetsförordningen (TF) och yttrandefrihetsgrundlagen (YGL) nära kopplade till varandra. Det finns därför anledning att anknyta till denna reglering och att så långt möjligt undvika speciella lösningar av det slag som utredningen föreslår.”

Fakultetsstyrelsen håller fast vid de åsikter som framfördes i detta tidigare yttrande. Det förevarande betänkandet illustrerar tydligt begränsningar som den valda regleringsmodellen innebär. Utifrån de premisser som utredningen ställer upp för sitt arbete (s. 109 f.) dras slutsatsen att tillämpningsområdet i princip bör vara

oförändrat. Fakultetsstyrelsen anser emellertid att dessa premisser är alltför snäva och att mer generellt utformade regler bör införas. Sådana regler kan exempelvis bygga vidare på regleringen av kommunala företag och regleringen i bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). En annan möjlig utgångspunkt skulle kunna vara att sådan verksamhet som kommuner enligt lag är skyldiga att utföra bör omfattas av meddelarskydd (och offentlighetsprincipen).

En begränsning som fakultetsstyrelsen ser som särskilt svårförklarlig är att anställda hos underentreprenörer undantas från skyddet (s. 110 och 114). Vi anser att det är olyckligt att sådana formella organisatoriska förhållanden ska tillåtas hindra lagens genomslag.

Även om utredningens premisser accepteras, anser fakultetsstyrelsen att utredningens överväganden präglas av återhållsamhet. Det hade förmodligen varit möjligt att komma till andra slutsatser avseende vissa verksamheter. Särskilt bedömningen av skyddet för anställda inom renhållning/hushållsavfall förefaller vara alltför snäv. Utredningens motiv är att kommuner kan anlita olika entreprenörer och att dessa kan ha andra kunder än kommuner (s. 124). Det förefaller emellertid tveksamt om detta verkligen är omständigheter som leder till problem som uppväger intresset av insyn i denna traditionellt offentligt organiserade och offentlighetsrättsligt reglerade verksamhet.

Enligt delegation

Vilhelm Persson